

Pericopa Teṭave - Altarul de aur - altarul de tămâie [anul 5780]

Una dintre piesele din interiorul Tabernacolului este un altar care nu este pentru jertfe ci are un alt scop. El este numit altarul de aur sau altarul de tămâie:

„Să faci un altar pentru arderea tămâiei; să-l faci din lemn de acacia, lung de un cot, lat tot de un cot, să fie pătrat și înalt de doi coți, iar coarnele să fie din el. Să-l fereci cu aur curat; partea de sus, pereții lui de jur împrejur și coarnele lui. Să-i faci margine de aur de jur împrejur” (Exod 30:1-3).

Porunca/mițva despre această piesă nu este dată cu celelalte unelte din pericopa Truma, ci se află aici, la sfârșitul pericopei Teṭave, după descrierea construirii Tabernacolului și chiar și descripția hainelor Cohenului. Acest lucru este foarte ciudat și trebuie explicat. Acest altar este una dintre uneltele interioare ale Tabernacolului și ne așteptam să apară după sfeșnic – *menora*. Așa va apare la sfârșitul cărții Șmot/Exod unde el apare după *menora* (Exod 37:25; 40:26).

În Tora nu găsim temeieri pentru acțiunile care se făceau pe acest altar, după cum nu găsim nici pentru celelalte unelte, masa cu tacâmurile, sfeșnicele sau altarul pentru jertfe. Un lucru noi știm sigur și anume că ritualurile de ardere a tămâii se foloseau în lumea antică pentru a sluji pe diferiții dumnezei.

În două locuri din Tora se vorbește despre ritualul tămâii. Noi învățăm de aici despre rolul principal al acestui ritual făcut pe altarul de aur.

1. Locul altarului de aur era chiar în fața Sfântei Sfântelor: „Să-l pui în fața vălului care este peste Chivotul Mărturiei, în fața Acoperământului Împăcării care este peste mărturie, unde mă voi întâlni cu tine” (Exod 30:6).
2. Tămâia avea un rol de izbăvire în sărbătoarea de Iom Kipur: „Aaron să facă împăcare pe coarnele lui (altarului) o dată pe an: să facă împăcare pe el din sângele jertfei pentru păcat spre împăcare, o dată pe an pentru generații; ea este Sfânta Sfântelor pentru Adonai” (Exod 30:10).

Despre munca marelui Cohen de Iom Kipur scrie: „Să facă împăcare pentru sine și pentru casa sa și pentru toată obștea lui Israel” (VaYikra/Levitic 16:17), iar Talmudul (Ioma 24:a) interpretează că marele impact pe această acțiune o are tămâia. Așadar, în fumegarea tămâii se află iertarea și împăcarea și chiar și dar „mireasmă plăcută lui Adonai” (Levitic 1:9). Întrebarea care se pune acum, care este principalul efect important care justifică aceste caracteristici importante ale tămâii?

Unul dintre răspunsuri l-a dat Rabi Yişmael după cum apare în Talmud, tractatul Ioma 24:a „Tămâia împacă de *laşon hara* לשון הרע (cuvânt rău, bârfă)”, un păcat foarte grav între oameni pe care o săvârşim noi toţi. Tămâia este donată la fel ca ofranda prinos, şi ea simbolizează caritate, *gmilut hasadim*, גמילות חסדים (caritate, grija faţă de săraci) aşa cum a scris marele înţelept Naţiv (sec. 19 Polonia): „Tămâia se află în Templu mai ales ca să aducă aminte lui Kadoş Baruch Hu la dreptul de caritate al poporului Israel”. Caritatea este comparată cu parfumul prin faptul că este plăcută şi face bine oamenilor. După cum mirosul este simţul cel mai delicat şi mai spiritual (Talmud, Brachot 88), aşa şi fapte morale sunt prinosul cel mai potrivit să-l jertfim pentru Dumnezeu.

Acum putem înţelege mai bine comentariul făcut de marele comentator Sforno (Italia sec. 15-16): „Toate celelalte piese din Tabernacol aveau scopul de a îndeplini „Voi locui în mijlocul lor”, iar jertfele şi ele erau ca să coborâm apariţia Şchina. Doar scopul acestui altar era să-l cinstim pe HAŞEM după apariţia lui în lăcaşul sfânt, ca El să primească munca poporului său prin jertfele de dimineaţă şi după amiază”.

În concluzie, spre deosebire de celelalte activităţi din Tabernacol a căror scop era de a „coborî” *Şehina*, activitatea cu tămâia, mireasma plăcută, simbolizau caritatea, faptele morale ale poporului, care sunt jertfele adevărate şi potrivite ca să fie aduse Domnului. Din cauza aceasta *miţva* (porunca) de construire a altarului de aur şi munca cu tămâia vin în Tora după toate celelalte unelte.